

“İnsan istidadı nisbetinde burada ekiyor ve ekiliyor, ahirette mahsul alıyor.” cümlesini izah eder misiniz?

[İnsan Penceresinde](#), insanın “**nakş-ı âzam**” olduğu ifade edilir. İsm-i âzam bütün esmayı ihtiva ettiği gibi insanda da bütün İlâhî isimlerin nakışları, cilveleri ve tecellileri olduğu nazara verilir. İnsanın “**ahsen-i takvimde**” yaratılmasının bir yönü de budur. Bu tecelliler insan istidadının mükemmelliğini, camiiyetini netice vermiştir.

İnsan, bu mükemmel ve çok yönlü istidadı ile hem dünya hayatında binlerce farklı ilimler öğrenir, sanatlar icra eder hem de âhiret namına büyük kârlar elde edebilir.

İnsan, bu dünya hayatında çok yönlü bir imtihana tabi tutulmaktadır. “**Dünya âhiretin tarlası**” olduğundan, insan bu dünyada bir ömür boyu âhirete mahsul göndermektedir. **İman ve salih ameller cennet mahsulleri, küfür ve isyanlar ise cehennem mahsulleri vermektedir.**

Konuşmamız, dinlememiz, seyretmemiz, düşünmemiz, hatta hayal etmemiz, ya cennet veya cehennem tohumudur. Bunlar bu dünyada ekilirler, mahsuller ise âhirette alınır.

İnsanın his dünyası da çok mahsuller veren muhteşem bir tarladır. Sevgi, korku, şefkat, endişe, merak gibi hisler eğer yaratılış gayeleri yönünde kullanılırsa, nice sevap meyveleri verirler.

Sadece bir misal:

Her insanda “**endişe**” hissi vardır. İnsan bu hissini sadece dünya menfaatlerinde kullandığında o büyük sermayeyi zâyi etmiş olur. Hâlbuki **asıl endişe edilecek şey, insanın bu fâni dünyadan ebediyet ülkesine imanla göçüp göçmeyeceğidir.**

Bu hissini bir başka kullanma sahası, bütün bir insanlık âleminin maruz kaldığı imansızlık ve ahlâksızlık tehlikesini dert edinmektir. Böyle bir endişe, sahibini manen çok terakki ettirir. Bir şeyler yapabildiği takdirde ise onun sevabını ayrıca alır.

Mahşer meydanı insanların toplanma meydanı olduğu gibi, amellerin de sergilenme meydanıdır.

Şu var ki, henüz âhiret gelmeden de bu ekimler “âlem-i misalde, “**levh-i mahfuz**”da, amel defterlerinde, hafızalarda” kaydedilmekle, bir bakıma mahsul vermeye başlamış olurlar. Mahşer meydanı insanların toplanma meydanı olduğu

gibi, bu amellerin de ortaya konulma meydanıdır.

İnsan ölümü tatmakla toprağa gömülür ve bir bakıma ekilir.

Güz mevsiminde ekilen tohumlar, bahar haşriyle çok terakki etmiş olarak dirildikleri gibi, bu dünyada ekilen insanlar da haşir meydanına **“neş’e-i uhra”** tabir edilen yeni bir yaratılışla, dünyadakine nisbetle çok terakki etmiş olarak çıkacaklardır. Ruh aynı ruhtur ve zaten bâkidir. Salih amellerle terakki etse de mahiyeti yine aynıdır. Beden ise bu fâni dünyadakiyle mukayese edilemeyecek kadar büyük bir terakkiye mazhar olarak, ebedî hayata layık bir şekilde yeniden yaratılacaktır.

“İşte en edna tabaka-i hayat olan hayat-ı nebatiyenin mevti; böyle mahluk, hikmetli ve intizamlı olsa, tabaka-i hayatın en ulvîsi olan hayat-ı insaniyenin başına gelen mevt, elbette yer altına girmiş bir çekirdeğin hava âleminde bir ağaç olması gibi, yer altına giren bir insan da Âlem-i Berzah'ta, elbette bir hayat-ı bâkiye sünbülü verecektir.”(1)

(1) bk. [Mektûbat, Birinci Mektup.](#)